

Een wenkend perspectief voor krimpregio's

Succesfactoren voor het optimale speelveld

Adviescommissie Bevolkingskrimp
Voor PlattelandsParlement

12 november 2011

Vraagstelling

“Hoe moet in (potentiële) krimpregio’s in het landelijk gebied het optimale speelveld eruit zien voor actieve bewoners die werken aan de realisering van een wenkend perspectief?”

En wat zijn de rollen en verantwoordelijkheden van de actoren (overheid, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en actieve bewoners) in dit speelveld?”

Conclusies

1. Kernen op het platteland in het hart geraakt door demografische veranderingen; gevolgen daarvan onvoldoende onderkend
2. Ontwikkeling van overheidssturing naar zelfsturing bij uitstek van belang voor krimpregio's
3. Bestaande patronen belemmerend voor innovatieve oplossingen voor krimpvraagstuk
4. Noodzaak om voor krimpvraagstuk grensoverschrijdend te denken en te doen onvoldoende ingevuld in de praktijk
5. In huidige krimpaanpak beperkt aandacht voor versterken economische vitaliteit
6. Krimpvraagstuk pas urgent bij zichtbare gevolgen; kostbare tijd voor anticiperen op gevolgen van krimp gaat verloren

Hoofdlijn aanbevelingen

1. Herdefinieer rollen en verantwoordelijkheden
2. Ontwikkel een regionale visie en aanpak
3. Bied lokaal perspectief
4. Maak economische vitaliteit nadrukkelijker onderdeel van wenkend perspectief
5. Benut de tijd om adequaat te anticiperen

Adviezen bewonersorganisaties

1. Onderken de demografische verandering als een onvermijdelijk structureel vraagstuk met specifieke lokale gevolgen
2. Maak afspraken met de gemeente over de onderlinge rolverdeling voor het omgaan met demografische veranderingen en betracht rolvastheid
3. Richt de inzet op organiseren van het proces; kom op basis van mede-eigenaarschap voor problemen tot passende oplossingen
4. Werk samen met bewonersorganisaties van buurgemeenten
5. Doe actief en constructief mee in het proces tot regionale visievorming en reik daarbij bouwstenen aan voor lokaal perspectief

Adviezen Rijksoverheid

1. Bied experimenteerruimte voor maatwerkoplossingen en geef ruimte en vertrouwen
2. Erken dat opgaven in krimpregio's de macht en kracht van regio's te boven gaan en neem medeverantwoordelijkheid, ook in financiële zin
3. Voorkom dat krimpregio's het nakijken hebben met economisch beleid, uitsluitend gericht op Topsectoren
4. Benut internationale inspiratie (bijvoorbeeld 'Localism Bill')
5. Zet activiteiten Nationaal Netwerk Bevolkingsdaling (NNB) met kracht door, zoek betere aansluiting bij bewonersinitiatieven en bevorder uitwisseling van goede ervaringen

Vragen voor discussie (1)

1. Is het inderdaad nodig dat experimenteerruimte voor maatwerkoplossingen in de regio wordt vergroot?
  - Hoe kan dat worden gerealiseerd?
  - Wat moet het Rijk daarvoor doen (bijv. financiering kleine scholen, NMa-toets)?
  - Wat kunnen bewoners(organisaties) doen?
  - Wat kan nu al?

2. Is de moeizame acceptatie van (toekomstige) bevolkingskrimp herkenbaar?
  - Zo ja, bij wie vooral?
  - Wie kan daar het beste iets aan doen?
  - Op welke manier?

Vragen voor discussie (2)

3. Wat hebben bewoners nodig om zelf de dialoog te voeren over oplossingen voor krimp?
Welke ondersteuning is daarbij nodig?
Welke rol kunnen de Verenigingen voor Kleine Kernen daarin vervullen?
4. Hoe kan op een effectieve manier worden omgegaan met het dilemma dat het bestaansrecht van een bewonersorganisatie ligt in het behartigen van het lokale dorpsbelang, terwijl krimp vraagt om een regionale benadering?

Discussiepunten uit de ochtendworkshop (1)

1. “Georganiseerde krimp” door verbod op bouwen in kleine kernen
2. Mogelijk maken kleinschalige industrie
  - + link onderwijs en bedrijfsleven
  - + infrastructuur versterken
  - + andere vormen van economie (coöperatie)
3. Buitenlandse immigratie (Midden- en Oost-Europa): integratie versus behoud eigenheid van de dorpen

Discussiepunten uit de ochtendworkshop (2)

4. Ondersteun zelfsturing
5. Geld voor goede voorbeelden + bekend maken (ondernemerschap i.p.v. praten)
6. Kans: schoonheid krimpgebieden + infra
7. Eind aan Rijkscoördinatieregeling